

**ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΜΠΑΙΝΕΙ
ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ ΑΤΟΜΙΚΟ**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ - ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1. Ερωτήσεις-ασκήσεις ανοικτού τύπου

1. *communem urbem*: Να κλιθούν μαζί και στους δύο αριθμούς.
2. *vir bonus et sapiens*: Να κλιθούν μαζί και στους δύο αριθμούς, αλλά με τα επίθετα στο συγκριτικό βαθμό.
3. Να μεταφέρετε τις αντωνυμίες του κειμένου (πλην της προσωπικής) στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού και στα τρία γένη.
4. *singulorum*: Να γράψετε τα υπόλοιπα αριθμητικά επίθετα του διανεμητικού που σας δίνεται.²⁵⁴
5. Να κλίνετε το ουσιαστικό *salutem* στον ενικό αριθμό μαζί με την αντωνυμία *suam* στο β' πρόσωπο για πολλούς κτήτορες.
6. Να αναγνωρίσετε γραμματικώς τις αντωνυμίες του κειμένου.
7. *bonus, cariorem*: Να σχηματίσετε τα επιρρήματα των επιθέτων που σας δίνονται και στους τρεις βαθμούς.
8. *nostrum, nostrae*: Να κλίνετε τις αντωνυμίες στον αριθμό που σας δίνονται.
9. *nosmet*: Να κλίνετε την αντωνυμία και στους δύο αριθμούς. Να δικαιολογήσετε την ύπαρξη του προσφύματος *-met*.²⁵⁵
10. *plus*: Να κλίνετε τον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου, από το οποίο προέρχεται το επίρρημα, στον πληθυντικό αριθμό στο αρσενικό γένος.
11. *consequitur*: Να κλίνετε την προστακτική ενεστώτα και μέλλοντα του ρήματος στη φωνή που βρίσκεται.
12. *regi*: Να γράψετε τους υπόλοιπους ονοματικούς τύπους στην ίδια φωνή. Για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του απαρεμφάτου.

²⁵⁴ Απόλυτο: *unus, -a, -um*, τακτικό: *primus, -a, -um*, πολλαπλασιαστικό: *simplex, -plicis*, αναλογικό: *simplus, -a, -um*.

²⁵⁵ Οι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών, εκτός από τον τύπο *tu* και τους τύπους της γενικής πληθυντικού του *α'* και του *β'* προσώπου, ενισχύονται, όταν υπάρχει έμφαση ή αντιδιαστολή, με το πρόσφυμα *met*. Ο τύπος *tu* ενισχύεται με το πρόσφυμα *te*: *tute*. Τέλος οι τύποι *me, te, se* ενισχύονται με διπλασιασμό: *meme, tete, sese*. Βλ. Αχ. Τζαρτζάνου, *Λατινική γραμματική*, ΟΕΔΒ, § 56.

13. *anteponamus*: Να σχηματίσετε το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής όλων των χρόνων της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας του ρήματος.
14. *laudandus sit*: Να κλίνετε την υποτακτική του παρακειμένου της παθητικής περιφραστικής συζυγίας του ρήματος.
15. *fit*: α) Να γράψετε τους ονοματικούς τύπους του ρήματος. β) Να κλίνετε την προστακτική του ενεστώτα της ενεργητικής και μέσης φωνής. γ) Να γράψετε το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής όλων των χρόνων της ενεργητικής φωνής.
16. *qui pro re publica cadat*: Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση, να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο και να τη μετατρέψετε σε μετοχική (η μετοχή συνημμένη).
17. Να αναγνωρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου που εισάγονται με το σύνδεσμο "ut". Να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο, όπου είναι απαραίτητο.
18. *Philosophi mundum censent regi numine deorum.*: Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.
19. *Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis.*: Να δικαιολογήσετε την προσωπική σύνταξη του γερονδιακού. Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο όλων των όρων της πρότασης.
20. *ut laudandus is sit*: Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική, αντικαθιστώντας το ρήμα από τον αντίστοιχο τύπο του "debeo" + απαρέμφατο.
21. *quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos*: α) Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης. β) Να δικαιολογήσετε την έγκλιση. γ) Θα μπορούσε το "decet" + απαρ. να αντικατασταθεί από τον αντίστοιχο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
22. *Eum esse putant quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum, et unum quemque nostrum eius mundi esse partem.*: Να εντοπιστεί η μορφή του πλαγίου λόγου και να μετατραπεί σε ευθύ.

23. *Vituperandus est proditor patriae*: Να μετατρέψετε την πρόταση σε δευτερεύουσα (ή σε απαρέμφατο) χρησιμοποιώντας ως προτάσεις εξάρτησης τις παρακάτω:
- α) *Sequitur...*
  - β) *Cicero constituit...* (πρκ.)
  - γ) *Nemo dubitat quin...*
  - δ) *Cicero timuit...*
  - ε) *Cicero homines impedivit...*
  - στ) *Cicero populum monuit...*
  - ζ) *Cicero censet...*
24. Να αναγνωρίσετε τις συμπερασματικές προτάσεις. Να δηλώσετε, αν είναι ουσιαστικές ή επιρρηματικές. Να δικαιολογήσετε την έγκλιση εκφοράς και τον χρόνο.
- α) *Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito.* (Μάθ. 23)
  - β) *Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.* (Μάθ. 28)
  - γ) *In eum locum res deducta est, ut, nisi deus vel casus aliqui subvenerit, salvi esse nequeamus.* (Μάθ. 37)
  - δ) *Sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent.* (Μάθ. 37)
  - ε) *Ea victores ferociores reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur.* (Μάθ. 37)
  - στ) *Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.* (Μάθ. 37)
  - ζ) *In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem?* (Μάθ. 43)
  - η) *Ex quo illud natura consequitur, ut communem utilitatem nostrae anteponamus.* (Μάθ. 46)
  - θ) *Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat.* (Μάθ. 46)
  - ι) *Scipio obtinuit, ut neuter in provinciam mitteretur.* (Μάθ. 50)

2. Ερωτήσεις - ασκήσεις κλειστού (αντικειμενικού) τύπου

I. Ασκήσεις συμπλήρωσης κενών

1. Να συμπληρώσετε τα υπόλοιπα πρόσωπα των ρημάτων στον χρόνο, στην έγκλιση και στη φωνή που σας δίδονται:

α' εν.			
β' εν.			
γ' εν.			
α' πληθ.		<i>anteponamus</i>	
β' πληθ.			
γ' πληθ.	<i>censent</i>		<i>putant</i>

2. Να τοποθετήσετε τους παρακάτω τύπους στον πίνακα και να συμπληρώσετε τον αντίστοιχο τύπο στους άλλους χρόνους της ίδιας φωνής: *fit, consequitur, cadat*.

Ενεστώτας			
Παρατατικός			
Μέλλοντας			
Παρακείμενος			
Υπερσυντέλικος			
Συντελ. μέλ.			

3. Να τοποθετήσετε τα παρακάτω ουσιαστικά στον πίνακα που ακολουθεί και να τα μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό: *patriam, philosophi, numine, natura, mundum, urbem, deorum, desertor, vir, partem, hominum*.

Α' κλίση	Αντίθετος αριθμός	Β' κλίση	Αντίθετος αριθμός	Γ' κλίση	Αντίθετος αριθμός

4. Να συμπληρώσετε τις πτώσεις που λείπουν:

ονομ. ενικού	γενική ενικού	αιτιατική ενικού	αφαιρετ. ενικού	δοτική πληθ.	αιτιατική πληθ.
		<i>eum</i>			
		<i>unum- quemque</i>			
<i>illud</i>					
			<i>quo</i>		
		<i>suam</i>			
	<i>unius alicuius</i>				
<i>qui</i>					
				<i>nobis</i>	
					<i>ipsos</i>

5. Να συμπληρώσετε τους άλλους βαθμούς:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
<i>bonus</i>		
	<i>cariorem</i>	
	<i>plus</i>	
	<i>magis</i>	

II. Άσκηση κατάταξης

Να εντάξετε τις παρακάτω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί: *regi, quasi, unum, et, ex, ut, communem, enim, sic, parens, plus, quam, aut, nec, magis, propter, pro, quod, cariore*.

ονοματ. τύπος	επίθετο	αντ. επίθ.	επίρρημα	πρόθεση	σύνδεσμος

3. Σύνδυασμός ασκήσεων ανοικτού και κλειστού τύπου

1. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω ουσιαστικών συμπερασματικών προτάσεων με το ρήμα στο σωστό τύπο και να δικαιολογήσετε την επιλογή σας. Να χαρακτηρίσετε τον συντακτικό ρόλο των προτάσεων:
  - α) *Fit ut nemo suam salutem utilitati omnium* ..... (antepono)
  - β) *Accidit (πρκ.) ut femina domi non* ..... (sum)
  - γ) *Evenit (πρκ.) ut luna* ..... (deficio)
  - δ) *Contigit ut L. Aemilius Paulus bellum cum Perse rege* ..... (gero)
  - ε) *Necessitate consequitur ut victores feroces impotentesque* ..... (sum)
  - στ) *Gallus effecit ut epistula ab hostibus* ..... (intercipior)
  - ζ) *Camillus perfecit ut Roma* ..... (liberor)
  - η) *Restat ut suum nomen* ..... (audior)
  - θ) *Relinquitur ut corvus salutem* ..... (disco)
  - ι) *Tempus est ut fortes milites* ..... (honoror)
  - ια) *Consuetudo erat ut filiae omen nuptiale* ..... (peto)
  - ιβ) *Tempus est ut legati pacem* ..... (peto)
  - ιγ) *Apud antiquos Romanos satis erat ut iustitia inter se* ..... (certo)
  - ιδ) *Lex erat ut nemo, iniussu consulis, in certamen* ..... (ruo)
  - ιε) *Mos erat ut Germani equestribus proeliis ex equis* ..... *ac pedibus* ..... (desilio, proelior)
  - ιστ) *Scipio obtinuit ut neuter in Hispaniam* ..... (mittor)

2. Να εξετάσετε αν οι παρακάτω περίοδοι είναι από συντακτικής απόψεως ορθές ή εσφαλμένες και να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας στην περίπτωση που θεωρείτε κάτι εσφαλμένο:

	Σωστό	Λάθος
α) <i>Mundus a numine deorum regitur.</i>	☐	☐
β) <i>Consequitur ut salutem nostram utilitatem omnium anteponamus.</i>	☐	☐
γ) <i>Vir bonus et sapiens nobis laudandum est.</i>	☐	☐
δ) <i>Decet cariorem nobis esse patriam quam nos ipsos.</i>	☐	☐
ε) <i>Omnium salutis desertor ob suam salutem vituperandus est.</i>	☐	☐
στ) <i>Ex quo fit ne amandus sit proditor patriae.</i>	☐	☐